

PLATÓ

- Per a molts, és el major filòsof de tots els temps. Va néixer a Atenes el 427 aC. en una família aristocràtica.
- Des de ben jove, s'interessa per la filosofia i per la política. A l'edat de 20 anys coneix Sòcrates, mestre a qui sempre professarà gran respecte i admiració. El més savi dels atenesos exercirà un notable influx sobre el seu deixeble, fins i tot després de la seva mort.
- La reinstauració de la democràcia a Atenes li va pensar que arribarien temps millors, però aquesta il·lusió va durar ben poc en veure com Sòcrates, el millor dels ciutadans d'Atenes, era condemnat a morir de manera injusta. És a partir d'aquest moment quan Plató es dona compte de què és necessari que la ciutat sigui governada pels més capacitats: *"Vaig veure que el gènere humà no arribaria mai a alliberar-se del mal si abans no arribaven al poder els veritables filòsofs"*. Per tant, Plató no és partidari de la democràcia.
- Una vegada que ha aconseguit dissenyar la teoria política que pugui conduir al millor govern, viatja fins a tres vegades a Siracusa (Sicília) amb la intenció de posar-la en pràctica, però fracassa estrepitosament.
- Després del seu primer viatge, funda a Atenes l'Acadèmia, que podem considerar la primera universitat europea perquè allà s'imparteixen classes sobre diferents matèries i hi treballa una plantilla completa de professors. Aristòtil hi estudiarà més endavant.

TEORIA ÈTICA

1. La teoria ètica de Plató és **idealista** perquè planteja un model ideal de societat, on haurien de governar les persones més sàvies i on el major bé al qual podem aspirar és la justícia.
2. El major bé que ens acosta a la felicitat no és el plaer, sinó **el coneixement**. La millor vida és més aviat una vida espiritual dedicada al cultiu de la raó. No obstant, també admet la presència d'alguns plaers corporals, d'aquells que no ens fan estar intranquils si no els assolim. En tot cas, els hem de gaudir amb moderació. En quina proporció? Doncs, en la deguda: *"com la mel i l'aigua, que s'han de barrejar en la deguda proporció per aconseguir una beguda grata al paladar, de la mateixa manera el sentiment agradable i l'activitat intel·lectual han de barrejar-se en justa proporció per fer bona la vida de l'home"*.
3. Un altre camí en pro de la felicitat és **la justícia**. Segons Plató, si aspiram a una vida feliç és necessari que en cada individu i en la societat regni sempre la justícia, que és la més important de totes les virtuts.

a) Vegem, en primer lloc, com s'assoleix la justícia **en el cas de cada ésser humà individual**. Tots els humans tenim un component diví, que és l'ànima, i tots tenim un component material, que és el cos, al qual s'atribueixen connotacions negatives.

- L'ànima, segons Plató, presenta tres parts:

* nous o intel·ligència: es localitza al cap; s'encarrega de dirigir les altres parts i dominar els impulsos. La virtut que ha de desenvolupar és la prudència

* thymos o caràcter: és la part irascible i es localitza al pit. La seva tasca és lluitar, o defensar; la seva virtut és la fortalesa o el valor.

* epithymiai o desitjos: es troba a l'abdomen; aquesta part ha de mostrar-se obedient i productiva; la seva virtut és la templança o moderació.

Quan cada una d'aquestes parts compleixi bé la seva funció al seu degut temps i no entri en conflicte amb les altres, llavors l'individu exercirà la justícia. Hi haurà moments en què serà millor que actui l'apart racional; altres vegades serà bo que entri en funcionament la part irascible (per exemple, quan ens veim obligats a repel·lir una agressió). Finalment, també serà bo que exercitem la part concupiscible, quan sigui el moment de gaudir d'algun plaer merescut. En definitiva, quan deixam actuar a cadascuna d'aquestes parts de l'ànima qual li correspongui, aleshores sorgirà la justícia en el plànol individual.

b) **En el cas de les societats** o col·lectivitats, és molt similar. Plató pensa que tota societat presenta, al igual que l'ànima humana, tres parts ben diferenciades:

* la primera està constituïda per la classe dels dirigents.

* la segona, per la dels guerrers.

* la tercera, per la dels treballadors i comerciants, artesans i pagesos.

